

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

§. 1. Explicatur illud. Ex approbatis ab Ordinario.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Notâ Gregorium XIII. concessisse, ut Privilegiis, in hac clausula contentis possit quis iterum cum secunda Bulla frui, sed non tertio, ut infra distinctius explicabimus.

Porto clausula hæc duo continet privilegia, quæ sunt quintum, & Sextum in ordine, de quibus sigillatim sua propria Capitæ jam instituo.

CAPVT XI.

Quintum Bullæ Privilegium circa Absolutionem à reservatis.

1. **Q**ui Bullam Cruciatæ sumpserit potest, durante anno, eligere Confessarium, ex approbatis ab Ordinario, per quem Confessarium absolvi possit pro foro interno ab omnibus casibus, & censuris, satisfacta parte, & quidem, toties quoties à reservatis Episcopis, à reservatis autem Pontifici (excepta semper hæresi) semel in vita & semel in periculo mortis; atque ab iisdem Pontificiis iterum, si secundam bullam sumpserint; non vero tertio, si tertiam modo, quando delicta sunt deducta ad forum contentiosum, cautiones mox dicendæ §. 6. adhibeantur.

Hoc privilegium quod sanè magnum est explicui quidem §. 5. pen. §. 4. n. 11. & Trull. de cas. re. c. 12. §. 9. Sed nunc in proprio loco per partes suas sic explicamus, seu iterum repandimus.

§. I. Explicatur illud ex approbatis ab Ordinario.

1. **S**i in Bulla aliqua, vel rescripto quocunque ut certe in Iuliano sæpe vidimus, dicitur, posse Fidelem, cui sit concessio absolvi seu dispensari à quocunque Confessario, sed addatur (approbato ab ordinario loci) non est mihi dubium requiri approbationem Episcopi, seu ordinarii illius diocesis, quamvis non tuæ, ubi sit confessio, nisi forte limitetur, hoc vel simili modo (à tuo Ordinario, vel ab Ordinario tui loci), tum enim servanda esset limitatio.

2. Dubium ergo solum est, quando absolute dicitur approbato ab Ordinario, ut certe dicitur in Bulla Cruciatæ, de qua noster præfens est sensus. Nam cum sic non appareat, à quo ordinario procedere debeat approbatio, querendum est, quisnam Ordinarius per hæc verba designetur.

3. Pugnant loquendo de dicta Bulla paribus armis utrinque doctores. Non pauci aiunt, sufficere, si in Sacerdote ad sit approbatio cuiuscunque Ordinarii, siue loci, siue ipsius Confessarii, siue Penitentis legitime collata, etiam si dictus Sacerdos alio suum domicilium transferat, & ex illius v. g. huc accedat, modo ipsi approbatio nondum spiraverit; nam si spigavit, dicam mox.

Ratio potissima huius sententiæ est; quia nihil amplius requirunt illa Bullæ Cruciatæ verba, Ex approbatis ab Ordinario, dum aliud non addunt. Ita tenet Henriquez Valer. Tho. Hurtad. Tho. Sanch. Diana, alique quos ego citò Lib. 6. de Penit. c. 5. §. 4. n. 15.

Semper autem notetur illud (legitime) in hac sententiâ, id quod explicatius intelliges ex sequenti decisione.

Ordinarius v. g. Messanensis potestne valide approbare Sacerdotem siue commorantem in alia diocesi v. g. Panormi, adhuc, ut sit eligibilis per Bullam Cruciatæ à Civibus Panormitanis, uti etiam, ut sit eligibilis à quibuscunque aliis Christi Fidelibus?

4. Ita nonnulli putant, quia hic jam erit Sacerdos approbatus ab Ordinario, id quod solum requirit Bulla, esto ille qui approbat, non sit ordinarius loci, nec Penitentis nec Confessarii.

5. Verum id nulla ratione sustinendum est. Nam Tridentinum & Bulla & Rescripta, quando requirunt approbationem ordinarii, loquuntur de approbatione, quæ legitime, & secundum iura conferatur? At secundum quam lege ordinarius Messanensis potest Sacer-

doto diocesis alienæ concedere approbationem, solum ut sit ab omnibus eligibilis per Bullam? hoc v. re. non esse facultatem, ut possit per Bullam eligi, quod est ratio Episcopi potestatem. Approbet ergo huiusmodi Episcopus dictum sacerdotem ad excipiendas confessiones omnium diocesis Messanensis, quod iure posse ab ipso fieri, non dubitamus, quia potest pro suis ovibus undecunque convocare Confessarios; siquidem tunc, quia ipsiusmodi sacerdos legitime erit approbatus ad confessiones, erit ab omnibus per Bullam.

6. Iam vero plures negant, sufficere unam approbationem, quamvis legitimam cuiuscunque Ordinarii, ut quis per Bullam eligi in confessarium queat. Ita Sanch. Vasq. Delugo, Laym. alique ibid. à me citati.

Ratio huius secundæ sententiæ potissima hæc est; Summus Pontifex in hac Bulla Cruciatæ, dum potest Confessarium approbatum, proficitur, velle se confirmare dispositioni Concilii Trid. Sed Tridentinum requirit approbationem Episcoporum in singulis diocesis, ut nos diximus l. de pen. c. 5. ergo etiam causam requirit in Bulla Pontifex.

7. Huic tamen rationi sic respondere possit Prima sententia. Pontifex in Bulla Cruciatæ dum potest Confessarium approbatum, proficitur se confirmare cum dispositione Tridentini in substantia approbationis; ut scilicet Confessarius sit legitime approbatus, conceditur. In aliis, & præsertim in multiplici approbatione negatur.

Neque gratis id negatur: Quando enim Pontifex in dandis similibus Privilegiis vult, in multiplici approbatione se conformem reddere dispositioni Tridentini, id explicite facit, apponendo illud ab ordinario loci, vel quid simile: ergo, cum in Bulla non sic se explicet, erit in approbatione illa multiplici conformem se reddere Trid. non intendit.

8. His ita explicatis pronuntio nihilominus, utramque sententiam esse probabilem.

9. Si quis querat. Secundam sententiam sequentes, cuius Episcopi approbationem requirunt?

Respondet, Varii varios. Vasq. alique citati à Bollo, de Iub. sect. 3. c. 2. n. 209. requirunt approbationem Episcopi loci, in quo sit concessio; Laym. alique apud Auer, §. 16. de pen. n. 29. Approbationem Episcopi Penitentis, illius scilicet, qui debet absolutionem recipere. Sanch. cum Delugo, Sanch. l. 3. mair. d. 26. n. 2. requirunt approbationem Episcopi Sacerdotis, puta illius, qui excommunicatus est confessionem atque absolutionem collaturus.

An sufficiat pro Bulla Approbatio qua cessavit.

10. An confessarius, cui legitime spiravit, vel à quo legitime revocata est approbatio, possit eligi per Bullam? Idem queritur de Parocho, à quo forte ablata est Parochia.

11. Respondet negativè cum Cast. de bull. p. 8. §. 1. n. 5. solum enim est eligibilis pro eo tempore, quo durat approbatio. Ratio est, quia privilegium Bullæ concedit, eligi posse sacerdotem approbatum; & sensus videtur esse, ut sit actu approbatus. Atqui is, cui illa cessavit, non dicitur amplius actu approbatus, sicuti excommunicatus, qui est jam absolutus, non dicitur amplius excommunicatus. Adde inconveniens, quod mox dicam n. 15.

12. Illud ergo Approbatus non est participium præteriti temporis quasi, qui fuit approbatus, sed est nomen concretum, quod requirit formam approbationis actu moraliter adesse, hoc est, eam non fu se revocaram.

13. Aliqui cum Acofta, & ex parte Rodr. Apud Cast. l. 1. c. & Marco Serio in bull. Cruc. hic, in Bullam Cruciatæ dicente id esse probabile, concedunt, contententes se, si dicere fuisset semel approbatus, quamvis fuerit pro tempore approbatus, quo elapso, non fuit ex legitima causa reprobus, quam sententiam refert, & non recipit Cast.

Caste. *Idem lege*: nam, quia in praxim deducere hanc sententiam nec volo, nec audeo, satis habeo, illam tibi brevius innuisse.

An sufficiat pro bulla, limitata approbatio.

13. Qui est approbatus limitatè pro mulieribus non pro viris, pro rusticis non pro mercatoribus &c. Potestne ex privilegio bullæ, vel simili, Rescripti eligi ab omnibus illimitatè?

14. Respondeo cum Suar. de 28. pæn. sect. 7. n. 3. aliis, que (quos ego cito l. 5. de pæn. c. 5. §. 4. n. 29.) nequaquam, sed solum pro illis, pro quibus est approbatus. Ratio est, quia supra diximus, eligibilem per bullam debere esse legitime approbatum, at hic respectu illorum, à quibus excluditur, approbatus legitime non est.

15. Scio non paucos cum Diana, aliisque à me ibid. citatis concedere posse ab omnibus illimitatè, quia verificatur (aiunt) illam esse aliquo tandem modo approbatum, neque enim bulla distinguit, an debeat esse approbatus illimitatè, an limitatè, sicuti approbatus ab Episcopo pro sua diocesi potest dici limitatè approbatus, & tamen prima sententia modo allata probabiliter sustinet, posse hunc illimitatè eligi.

16. Video argumentum urgere, sed non convincere, etiam video. Nam inconueniens, quod sequitur, ostendit, sententiam hanc non esse probabilem. Sic enim Sacerdos approbatus pro una femina, vel pro uno puero esse eligibilis per Bullam pro tota Diocesi, imo, in prima sententia, pro toto orbe; ex quo inconueniente colligimus, non posse præsumi, Summum Pontificem id voluisse concedere. Quod inconueniens non apparet in casu dicto n. 15.

17. Simile inconueniens evenit in eo, qui fuisset approbatus per unum, vel per alterum diem ut solet in Hebdomada Sancta aliquando ab Episcopis fieri, posset enim is per totum Terrarum orbem, & semper eligi, quod nemo dicere audebit.

18. Doctores nonnulli ex proxime citatis n. 3. sustinent limitatè approbatum posse ab omnibus per Bullam eligi, sed solum quando limitatio non est appposita ob defectum scientiæ, si enim esset propter ejusmodi defectum appposita, non posset (aiunt) ab omnibus eligi.

19. Verum cum approbatio non sit solum testificatio scientiæ, sed morum, sed prudentiæ, sed decentiæ ut vidimus in r. de pæn. cur horum defectus æque non restringant approbationem?

Religiosi an ex Bulla Cruciatæ possint eligi?

20. An Religiosus Sacerdos possit à Fidelibus eligi in Confessarium vi Bullæ? Respondeo. Certum est, Sacerdotem Religiosum posse eligi ex vi Bullæ à Fidelibus, sed debere esse approbatum ab Ordinario modo jam dicto, nam sic etiam ipse Religiosus erit Confessarius legitimus respectu Fidelium secularium.

At verò an Regularis approbatus solum à suo Prælato sit eligibilis per bullam à seculari, questio esse posset. Ad quam respondeo negativè quia Trid. sess. 23. c. 13. de Reform. semper pro secularibus vult, ut etiam religiosi approbentur ab Episcopis. Et ex alia parte semper præsumendum est, Pontificem velle se conformare Tridentino in substantia approbationis, ut n. 13. diximus, atque adeo etiam in Bulla.

§. II. *An possit absolvi à reservatis Episcopo toties quoties & à reservatis Papa semel, &c.*

1. Quoad prius, nihil est, quod explicatione indigeat, clara enim sunt bullæ verba. Vide tamen, mox §. 5. unum quod huc pertinet.

2. Quoad posterius, hæc habet. Si à commissio delicto reservato Pontifici, v. g. per lectionem publicam li-

beret heretici de Religione tractantis, fuisti per bullam jam absolutus, & deinde in eodem anno incidas sive in idem peccatum legendi publicè librum heretici, sive in aliud speciem distinctum, occupandi v. g. publicè bona naufragantium, non potes ex vi ejusdem bullæ in vita absolvi, nec à peccato novo publicè legendi, nec à peccato occupandi. Ratio est, quia bulla non concedit, ut possis in vita absolvi semel à quolibet peccato Pontifici reservato, concedit enim solum unicam absolutionem in vita à peccatis Pontifici reservatis. Indigebis ergo tunc secunda bulla, ea tamen lege, ut si tertio incidas, non tibi profutura sit tertia. Ita Bard. in p. 2. tract. 6. c. 1. sect. 1. cum aliis. Contra quem pugnat Leand. in 2. de excomm. d. 17 §. 2. g. 83. dicens, esse probabile per unicam bullam concedi, posse absolvi ab omnibus, dummodo ab unoquoque in specie semel tantum intra publicationis annum quis absolvatur. Certè id esse probabile, negare non possum; quia hunc sensum facere commodè possunt verba bullæ; si attente legantur.

Dictum autem est (*publicè*) nam de Pontificiis occultis dicam mox separatim §. 5. cit.

3. Ex eo autem, quod in nostra sententia bulla semel dictam reservatorum absolutionem concedat, fit, ut si in ea confessione aperias singula, vel plura peccata contracta ex pluribus aliis delictis diversis Pontificiis, puta occupatione bonorum naufragantium, percussione Cardinalium, læsione immunitatis Ecclesiasticæ, &c. fit (inquam) ut possis ab omnibus simul absolvi per unam bullam, quia sic unam recipis absolutionem. Idem per secundam bullam, sed non tertio, ut dictum est.

§. III. *In Mortis Articulo.*

1. Si quilibet Sacerdos in hoc articulo potest absolvere à reservatis, ut differimus latè in tractatu de Pænit. quid emolumenti affert hoc bullæ Privilegium.

2. Respondeo. Duo emolumenta. Alterum, quod ab solutio hæc potest conferri ab effectu ex vi bullæ, etiam præsentè proprio ægrotantis Patrocho, quod certe inserviet pro illis qui, ut ibidem vidimus, sustinent, tunc id non posse quemlibet Sacerdotem.

3. Alterum, quod si tunc absolutis ab excommunicatione reservata, liber eris ab onere te præsentandi Superiori, quia electus per bullam, jam est tuus Superior delegatus à Pontifice, à quo onere, quando absolveris ex universali facultate concessa pro periculo mortis, liber nequaquam es.

§. IV. *Excepta Hæresi.*

1. Quamvis multi multa asserant, quibus probent, hæresim formalem externam (mere enim internam non esse casum reservatum, lib. 2. in Decal. c. 1. §. 8. n. 2. diximus) saltem occultam, posse per bullam Cruciatæ absolvi ex illo principio, quod ex una parte potestas concessa Episcopis absolvendi ab illa, adhuc in ipsis, ex probabilissima opinione remanet, etiam potest bullam Cœnæ, & ex alia parte, Bulla Cruciatæ concedit posse absolvi omnia quæ possunt Episcopis, nihilominus cum propter ejus gravitatem hæresis absolutio non veniat in concessione generali, ideo saltem hodie, ubi est Tribunal Sacre Inquisitionis Hispaniæ, non possumus hujusmodi sententiæ adherere: Id quod etiam alibi, puto, saltem consulendum. Cæterum, qui de hac questione rationes late utrinque adductas cognoscere cupit, eas legat ab aliis fusè agitas præsertim Bard. Trullench. Ludovico à Cruce citatis à Leand. l. 7. g. 85. & 86. §. 9. 38. & 39.

2. Dixi autem signate (hæresim formalem) id est, cum errore intellectus. Nam quando intellectus error non intervenit, ea tanto rigori non subest. Quare sortilegium, maleficium, superstitio, magia, adoratio Dæmonum,